

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 173/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDACTED]

2. [REDACTED]

3. [REDACTED]

, zastúpených

JUDr. Norbertom Horváthom, advokátom, Slnečná 2, Galanta, proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Sžk 30/2021 z 19. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 13. februára 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietajú porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) č. k. 6 Sžk 30/2021 z 19. októbra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobou podanou na Krajskom súde v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sa sťažovatelia ako žalobcovia domáhali preskúmania opatrenia Okresného úradu Trebišov, pozemkového a lesného odboru (ďalej len „správny orgán“) č. OU-TV-PLO-2017/010423 z 13. novembra 2017. Správny orgán svojím rozhodnutím s odkazom

na § 16 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poľovníctve“) zaevidoval zmluvu o užívaní poľovného revíru [REDAKOVANÉ] (ďalej len „napadnuté opatrenie správneho orgánu“), ktorého vlastníckmi sú okrem iných aj sťažovatelia. Tí tvrdili, že boli opatrením správneho orgánu ukrátení na svojich právach, a navrhli krajskému súdu, aby napadnuté opatrenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Krajský súd uznesením č. k. 6 S 29/2018 z 18. októbra 2018 žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“) ako neprípustnú odmietol. Proti uvedenému uzneseniu sťažovatelia podali kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý uznesením č. k. 6 Sžk 3/2019 z 24. marca 2020 rozhodnutie krajského súdu z 18. októbra 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajskému súdu bola uložená povinnosť vysporiadať sa s otázkou existencie žalobnej legitímácie sťažovateľov a posúdiť včasnosť podania správnej žaloby.

4. Krajský súd po vrátení veci preskúmal aktívnu legitímáciu sťažovateľov, pričom dospel k záveru, že sťažovatelia ňou disponujú. Následne sa krajský súd zaoberal otázkou včasnosti podania žaloby. Z administratívneho spisu zistil, že opatrenie správneho orgánu nebolo sťažovateľom doručované, oznámenie o evidencii zmluvy je datované 13. novembrom 2017 a k evidencii zmluvy došlo v rovnaký deň. Správny orgán v ten istý deň oznámil splnomocnencom vlastníkov poľovných pozemkov a užívateľovi poľovného revíru zaevidovanie zmluvy o užívaní poľovného revíru. Správna žaloba bola sťažovateľmi podaná na krajskom súde 13. marca 2018, t. j. 4 mesiace po vykonanej evidencii zmluvy, teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie žaloby podľa § 181 ods. 1 SSP. Vychádzajúc zo svojich zistení, krajský súd uznesením č. k. 7 S 125/2020 z 18. mája 2021 podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP žalobu odmietol ako podanú oneskorene.

5. Proti rozhodnutiu krajského súdu podali sťažovatelia na najvyššom správnom súde kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g) a h) SSP z dôvodu, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe.

5.1. Podľa názoru sťažovateľov opatrenie o evidencii zmluvy o užívaní poľovného revíru okresné úrady v zmysle § 79 ods. 2 písm. c) zákona o poľovníctve nemajú vôbec povinnosť doručovať, a preto lehota na podanie žaloby podľa § 181 ods. 1 SSP v danom prípade nemohla uplynúť. Zároveň uviedli, že ak by sa mali stotožniť s výkladom krajského súdu, podľa ktorého ak povinnosť doručovať správny akt tohto druhu existuje, malo by to byť formou verejnej vyhlášky, opačná argumentácia by podľa ich názoru nemala oporu v žiadnom všeobecne záväznom právnom predpise, inak by konajúci súd musel konštatovať aj nedostatok žalobnej legitímácie na strane žalobcov. Sťažovatelia taktiež poukázali na princíp právnej istoty aj s odkazom na princíp *analogie legis* na úpravu mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Správneho súdneho poriadku v časti lehôt a možnosti ich využitia.

5.2. Sťažovatelia sa nestotožnili ani s argumentáciou krajského súdu v tom, že ak existovala povinnosť doručiť opatrenie správneho orgánu, tento bol povinný tak učiniť len vo vzťahu k splnomocnencom vlastníkov poľovných pozemkov a užívateľovi revíru. Namietali, že uvedený

postup nemá oporu v žiadnom právnom predpise a uvedené subjekty nemajú mandát na zastupovanie vlastníkov pozemkov pri preberaní opatrenia správneho orgánu. Zároveň zdôraznili, že žiadny právny predpis neukladá splnomocnencom vlastníkov poľovných pozemkov ani budúcemu užívateľovi poľovného revíru povinnosť informovať vlastníkov pozemkov o vydaní opatrenia o evidencii zmluvy a o jeho užívaní. Ak by podľa sťažovateľov súd akceptoval uvedený právny názor, znamenalo by to, že by neexistovala právna možnosť na preskúmanie opatrenia o evidencii zmluvy o užívaní poľovného revíru.

5.3. V súvislosti s rozhodovacou praxou súdov o posúdení včasnosti podania správnej žaloby v obdobných veciach poukázali na rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14 S 75/2014 z 30. januára 2019 a na rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20 S 89/2016 z 10. októbra 2017. Z obsahu uvedených rozhodnutí vyplýva, že keďže žalobcom bolo napadnuté opatrenie doručené až na základe ich žiadosti o sprístupnenie informácie, ktorú adresovali žalovanému, potom je žaloba podaná v zákonom stanovenej lehote, ak bola podaná v dvojmesačnej lehote po sprístupnení informácie. S uvedenou časťou rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sa stotožnil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení č. k. 10 Sžk 11/2018 z 28. februára 2019. Sťažovatelia poukázali aj na skutočnosť, že právnu vec posudzoval aj ústavný súd, ktorý uznesením č. k. I. ÚS 344/2019-9 z 10. septembra 2019 ústavnú sťažnosť odmietol a stotožnil sa s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uvedenej veci. Podľa názoru sťažovateľov sa preto krajský súd odchyľil od ustálenej rozhodovacej praxe, pričom svoj odklon dôkladne neodôvodnil v zmysle § 139 SSP.

5.4. Sťažovatelia tvrdia, že v zmysle ustálenej judikatúry správnu žalobu podali v zákonnej lehote a konštatovanie krajského súdu o oneskorenosti jej podania nie je na mieste a predstavuje prípad odmietnutia spravodlivosti.

6. O kasačnej sťažnosti rozhodol najvyšší správny súd, ktorý svojim uznesením kasačnú sťažnosť zamietol. Zásadnú námietku sťažovateľov, že lehota podľa § 181 ods. 1 SSP uplynúť nemohla, vyhodnotil ako nedôvodnú, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil zhodne s rozhodnutím krajského súdu.

II.

Sťažnostná argumentácia

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov o namietanom porušení označených práv tým, že najvyšší správny súd napadnutým uznesením nesprávne a v rozpore s § 181 ods.1 SSP posúdil včasnosť podania správnej žaloby sťažovateľmi. Sťažnostná argumentácia v ústavnej sťažnosti je v podstatnom zhodná s argumentáciou uplatnenou v kasačnej sťažnosti.

Napadnuté uznesenie je podľa sťažovateľov nedostatočne odôvodnené, nepresvedčivé, a teda nepreskúmateľne pre nedostatok dôvodov. Absentujú v ňom aj podstatné náležitosti v zmysle § 139 ods. 2 a § 147 ods. 2 SSP.

Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd rozhodol o porušení ich práv, zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľmi formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

11. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

12. Obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

13. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgiadis v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

14. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov a že vo veciach patriacich do právomocí všeobecných súdov nie je ani alternatívou či mimoriadnou opravnou inštitúciou (porovnaj napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96 alebo I. ÚS 114/2022). Naopak, ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým v prvom rade interpretácia a aplikácia zákonov prislúcha. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (svojvoľné). O arbitrárnosti pri interpretácii a aplikácii zákona všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (porovnaj napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, IV. ÚS 536/2018 či I. ÚS 114/2022).

15. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté uznesenie bolo vydané v rámci správneho súdnictva, ústavný súd poukazuje aj na povahu a špecifický charakter správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd zásadne nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje dominantne právne otázky napadnutých rozhodnutí a postup orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (III. ÚS 502/2015, II. ÚS 784/2015, II. ÚS 737/2015).

16. Podstatou prerokovania ústavnej sťažnosti je posúdenie, či správne súdy dali dostatočné a ústavne konformné odpovede na relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu, teda posúdenie toho, či správna žaloba bola podaná oneskorene, v dôsledku čoho ju bolo potrebné podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP odmietnuť.

17. S poukazom na uvedené judikatúrne východiská pristúpil ústavný súd k preskúmaniu napadnutého uznesenia. Podľa názoru ústavného súdu z napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu vyplýva, že sa ústavne relevantným spôsobom vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami sťažovateľov uvedenými v kasačnej sťažnosti.

17.1. K námietke o nedoručení opatrenia správneho orgánu sťažovateľom ako vlastníkom poľovných pozemkov najvyšší správny súd uvádza „... s poukazom na § 5 ods. 7 zákona o poľovníctve a na skutočnosti vyplývajúce z administratívneho spisu konštatuje, že napadnuté opatrenie žalovaného bolo doručené zvoleným splnomocnencom vlastníkov poľovných pozemkov. Zároveň s poukazom na § 5 ods. 7 zákona o poľovníctve a na skutočnosti vyplývajúce z notárskej zápisnice N111/2016, Nz 40271/2016, NCR1s 41230/2016 kasačný súd konštatuje, že tito splnomocnenci boli v súlade s dotknutými ustanoveniami zákona o poľovníctve riadne zvolení

na zhromaždení vlastníkov poľovných pozemkov nadpolovičnou väčšinou, ako to predpokladá § 5 ods. 4 zákona o poľovníctve“.

17.2. K argumentu sťažovateľov o nesprávnom počítaní lehoty na podanie správnej žaloby najvyšší správny súd uvádza: „zásadnú námietku sťažovateľov, že lehota podľa § 181 ods. 1 SSP nemohla uplynúť vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodnú. V prejednávanej veci bolo oznámenie o zaevidovaní zmluvy riadne doručované splnomocneným zástupcom a od toho momentu je potrebné odvíjať počítanie lehoty na podanie žaloby v správnom súdnictve. S názorom, že počítanie lehôt sa bude odvíjať od doručenia odpovede prostredníctvom zákona č. 211/2000 Z. z. sa nemôže kasačný súd stotožniť, pretože potom by nebolo možné ohraničiť lehotu, do ktorej by bolo možné podať žalobu, keďže teoreticky by všetci vlastníci mohli podávať žaloby kedykoľvek, v dôsledku čoho by potom neexistoval žiadny princíp právnej istoty. Včasné podanie správnej žaloby (v lehote dvoch mesiacov) je procesnou podmienkou, nedostatok ktorej nie je odstrániteľný“

17.3. Napokon sa najvyšší správny súd vysporiadal aj s námietkou sťažovateľov, v ktorej poukázali na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí č. k. 10 Sžk 11/2018 z 28. februára 2019 tak, že kasačný súd si je vedomý uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, avšak považuje ho za odklon od skoršej rozhodovacej praxe kasačného súdu, konkrétne od rozhodnutia č. k. 3 Sžk 14/2018 z 27. februára 2019, z ktorého vyplýva tento právny názor: „vzhľadom na to, že zhromaždení vlastníci boli zastúpení splnomocnencami, je potrebné považovať za účinné oznámenie opatrenia splnomocnencom dňa 23.12.2014. Žalobca svojou neúčastou na zhromaždení vlastníkov sa vzdal procesnej možnosti ovplyvňovať priebeh zhromaždenia vlastníkov...“ V tejto rozhodovacej línii sa tiež vyvíjalo rozhodovanie kasačného súdu (rozhodnutie vedené pod sp. zn. 4 Svk 23/2021).

17.4. Ústavný súd pre úplnosť uvádza, že rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžk 11/2018, o ktorom následne rozhodoval ústavný súd (uznesenie č. k. I. ÚS 344/2019-8 z 10. septembra 2019), nie je možné aplikovať na vec sťažovateľov, keďže ide o skutkovo odlišné veci. Podľa odôvodnenia uvedeného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky „osoby v tejto zmluve uvedené ako splnomocnené osoby vlastníkov poľovného revíru, v skutočnosti títo vlastníci poľovného revíru, resp. poľovných pozemkov nesplnomocnili na uzavretie zmluvy podľa § 13 ods. 1 zákona o poľovníctve.“

17.5. Ústavný súd dodáva, že mu s poukázaním na sťažovateľmi namietanú nejednotnú prax súdov neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zveruje práve Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05, I ÚS 290/2010).

18. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že v napadnutom uznesení nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods.1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako to sťažovatelia tvrdia vo svojej ústavnej sťažnosti. Najvyšší správny súd aplikoval na zistený skutkový stav relevantnú zákonnú úpravu a s podstatnými argumentmi sťažovateľov sa vysporiadal. Z namietaného uznesenia je zrejmé, akými úvahami sa najvyšší správny súd riadil pri právnom posudzovaní veci. Závery, ku ktorým došiel, nemožno označiť za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, keďže majú oporu

v zákone a sú jasne a dostatočne právne zdôvodnené. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom najvyššieho správneho súdu nestotožňujú, nestačí na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti, resp. arbitrárnosti napadnutého uznesenia.

19. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preto dospel k záveru, že medzi napadnutím uznesením najvyššieho správneho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohla reálne viesť k záveru o vyslovení ich porušenia.

20. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu